

<p>Пристапа Людмила Никодимівна Доктор медичних наук, професор Професор кафедри внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини</p>	
<p>Scopus Author ID: 6506305292 ORCID iD: https://orcid.org/0000-0002-6454-9831 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=CG78fXsAAAAJ&hl=ru&oi=ao</p>	
Контактна інформація:	Робоча адреса: вул. Ковпака, 18, м. Суми, Україна e-mail: l.pristupa@med.sumdu.edu.ua
Дисципліну, яку викладає:	Внутрішня медицина Внутрішні хвороби
Наукові інтереси:	Фармакогенетичні аспекти лікування захворювань внутрішніх органів
Досвід роботи:	<p>1987 – 1991 – лікар-терапевт 1993 – 1998 – асистент кафедри, Тернопільський державний медичний інститут 1998 – 2007 – доцент кафедри (атестат доцента кафедри терапії, ДЦ№004555 від 18.04.2002, рішенням Атестаційної колегії МОН України) 2007 – 2012 – заступник директора з наукової роботи 2007 – по теперішній час – зав. кафедрою 2008 – по теперішній час – професор кафедри (атестат професора кафедри внутрішньої медицини післядипломної освіти, 12ПРН№006240 від 09.10.2010, рішенням Атестаційної колегії МОН України)</p>
Освіта:	<p>1987 – Тернопільський державний медичний інститут за спеціальністю «Лікувальна справа», кваліфікація лікаря 1991 – 1993 – клінічна ординатура 1996 – захист дисертації “Клініко-біохімічне обґрунтування застосування антипротеазних препаратів та полімерів фібрину при виразковій хворобі дванадцятипалої кишки” на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, спеціальність 14.01.02 – Внутрішні хвороби (КН №011130 від 16.05.1996, Київська медична академія післядипломної освіти МОЗ України) 2006 – захист дисертації «Бронхіальна астма та метаболічний синдром: обґрунтування патогенетичних підходів до діагностики, лікування та профілактики» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук, спеціальність 14.01.27 – Пульмонологія (ДД №005554 від 18.01.2007, Інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського АМН України)</p>
Стажування та підвищення кваліфікації:	Сумський державний університет, підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних працівників для викладачів Медичного інституту в обсязі 216 годин на тему «Терапія»

<p>Участь у вітчизняних тематиках:</p>	<p>1. «Хвороби внутрішніх органів: предиктори розвитку, оптимізація діагностики, лікування та профілактики» (номер держреєстрації 0116U004046).</p> <p>2. «Удосконалення діагностики, лікування та профілактики захворювань внутрішніх органів» (номер держреєстрації 0121U108891).</p>
<p>Монографії. Підручники та посібники.</p>	<p style="text-align: center;">Монографії</p> <p>1. Приступа Л.Н. Бронхіальна астма та вагітність: монографія /Л. Н. Приступа. – Суми: Сумський державний університет, 2012. – 155 с.</p> <p>2. Приступа Л.Н., Фадєєва Г.А. Бронхіальна астма та ожиріння: монографія /Л. Н. Приступа., Г.А. Фадєєва – Суми: Сумський державний університет, 2014. – 239с.</p> <p style="text-align: center;">Навчальні посібники з грифом МОН</p> <p>1. Внутрішня медицина: пульмонологія, кардіологія, гематологія: навч. посіб.: у 3 т. Т.1. Пульмонологія / Л.Н., Приступа, В.Г. Псарьова, Н.В. Деміхова, Л.Б. Винниченко, В.В. Лаба, В.Ф. Орловський. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 195с.</p> <p>2. Внутрішня медицина: пульмонологія, кардіологія, гематологія: навч. посіб.: у 3 т. Т.2. Кардіологія / Л.Н., Приступа, В.Г. Псарьова, Н.В. Деміхова, Л.Б. Винниченко, В.В. Лаба, В.Ф. Орловський. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 214с.</p> <p>3. Внутрішня медицина: пульмонологія, кардіологія, гематологія: навч. посіб.: у 3 т. Т.3. Гематологія / Л.Н., Приступа, В.Г. Псарьова, Н.В. Деміхова, Л.Б. Винниченко, В.В. Лаба, В.Ф. Орловський. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 137с.</p> <p>4. Орловський В.Ф., Приступа Л.Н., Орловський О.В. Внутрішня медицина: нефрологія. Навч. посібник – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 191с.</p> <p>5. Приступа Л.Н., Атаман Ю.О. Клінічна електрокардіографія: навч. посібник – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 168с.</p> <p>6. Internal medicine: cardiology / V.F. Orlovskyy, L.N. Prystupa, N.M. Kyrychenko, O.S. Pogorelova, Yu.O. Ataman. – Sumy: Sumy State University Publishers, 2013 – 243 p.</p> <p style="text-align: center;">Навчальні посібники з грифом МОЗ</p> <p>1. Приступа Л.Н., Винниченко Л.Б. Пульмонологія: Навчальний посібник. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 195с.</p> <p style="text-align: center;">Навчальні посібники</p> <p>1. Бронхіальна астма: Навч. посібник /За ред. Л.Н. Приступи. – Суми: Вид-во СумДУ, 2002. – 146 с.</p> <p>2. Приступа Л.Н. Ревматичний паранеопластичний синдром: Навчальний посібник. – Суми: Вид-во СумДУ, 2008. – 64с.</p> <p>3. Ячник А.І., Приступа Л.Н. Хронічне легеневе серце: критерії діагностики та сучасні підходи до лікування: Навчальний посібник. – Суми: Вид-во СумДУ, 2009. – 50с.</p>

	<p>4. Internal medicine: gastroenterology: study guide / V. F. Orlovskiy, L. N. Prystupa, N.O. Murenets, O.V. Orlovskiy. – Sumy: Sumy State University, 2015. –180 p.</p> <p>5. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб: навч. посіб.: у двох частинах / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, В. В. Лаба та ін.; за заг. ред. д-ра мед. наук, проф. Л. Н. Приступи – Суми : Сумський державний університет, 2017. – Ч. 1. – 217 с.</p> <p>6. Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб: навч. посіб.: у двох частинах / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, В. В. Лаба та ін.; за заг. ред. д-ра мед. наук, проф. Л. Н. Приступи – Суми : Сумський державний університет, 2017. – Ч. 2. – 219 с.</p> <p>7. Ревматологія: навчальний посібник / В.Г. Псарьова, Н.М. Кириченко, О.С. Погорелова та ін.; за заг. ред. проф. Л.Н. Приступи, доц. Г.А. Фадєєвої. – Суми: Сумський державний університет, 2019. – 235с.</p> <p>8. Методи дослідження в гематології: навчальний посібник / І.О. Дудченко, Г.А. Фадєєва В.В. Качковська, О.В. Орловський; за заг. ред. проф. Л.Н. Приступи. – Суми: Сумський державний університет, 2019. – 55с.</p> <p>9. Internal medicine: hematology: study guide / L. V. Vynnychenko, L. N. Prystupa, O.M. Chernatska; under the editorship of V. F. Orlovskiy, N.V. Demikhova. – Sumy: Sumy State University, 2019. –136 p.</p>
<p>Основні наукові статті:</p>	<p>Опубліковано більше 120 наукових статей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ковчун А. В., Кмита В. В., Приступа Л. Н. Клінічно-функціональна характеристика хворих на хронічне обструктивне захворювання легень залежно від показників червоного паростка крові та вмісту розчинних трансферинових рецепторів. <i>Львівський клінічний вісник</i>. 2018. № 4 (24). С.33–38. DOI:10.25040/lkv2018.04.033 2. Ковчун А. В., Кмита В. В., Медведєва І. М., Приступа Л. Н. Показники обміну заліза у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень. <i>Буковинський медичний вісник</i>. 2018. Т. 22, № 4(88). С. 54–61. DOI: 10.24061/24130737XXII.4.88.2018. 3. Ковчун А. В., Кмита В. В., Бондаркова А. М., Приступа Л. Н. Механізми розвитку та клінічне значення анемії у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень. <i>Журнал клінічних та експериментальних медичних досліджень</i>. 2018. Т. 6. № 4. С. 359–370. DOI: 10.21272/jsemr.2018.6(4):359–370 4. Ковчун А. В., Кмита В. В., Приступа Л. Н. Особливості діагностики анемії у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень. <i>Вісник Вінницького національного медичного університету</i>. 2018. № 4(22). С. 621–625. DOI: 10.31393/reports-vnmedical-2018-22(4)-07 5. Приступа Л. Н., Ковчун А. В., Кмита В. В., Бондаркова А. М., Кучма Н. Г., Дудченко І. О., Рудика О. М. Спосіб

	<p>диференціальної діагностики анемії у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень: пат. 127627 Україна № 03131, заявл. 26.03.2018; опубл. 10.08.2018. Бюл. № 15.</p> <p>6. Kreuter M, Wells A, Mehta D, Kovchun A. Interstitial lung diseases: course report <i>Breathe</i> Dec 2019, 15 (4) 270-272; DOI: 10.1183/20734735.0259-201.</p> <p>7. Ковчун А. В., Приступа Л. Н. Лікування анемії хронічного запалення у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень. <i>Астма та алергія</i>. 2020. № 1. С.28–36 DOI: 10.31655/2307-3373-2020-1-28-36</p> <p>8. Kovchun A., Smiiianov V., Kuchma N., Kachkovska V., Prystupa L. The impact of systemic inflammation on anemia in patients with chronic obstructive pulmonary disease. <i>Wiadomości Lekarskie</i>. 2020. № 73(2). P. 325–328. DOI: 10.36740/WLek202002123</p> <p>9. Kachkovska, V., Kovchun, A., Moiseyenko, I., Dudchenko, I., & Prystupa, L. (2021). ARG16GLY polymorphism in the β2-adrenoceptor gene in patients with bronchial asthma. <i>Wiadomości Lekarskie</i>, 74(5), 1200-1203. doi: 10.36740/wlek202105128</p> <p>10. Kachkovska, V., Kovchun, A., Bondarkova, A., & Prystupa, L. (2021). Transforming growth factor-β1 in patients with bronchial asthma: pathogenetic, clinical and therapeutic aspects (literature review and own results). <i>Asthma And Allergy</i>, 2021(2), 34-42. doi: 10.31655/2307-3373-2021-2-34-42</p> <p>11. Kachkovska, V., Kovchun, A., Fadeeva, A., & Prystupa, L. (2021). GLN27GLU and ARG16GLY2-adrenergic receptor gene polymorphism in patients with bronchial asthma and obesity. <i>Asthma And Allergy</i>, (1), 40-48. doi: 10.31655/2307-3373-2021-1-40-48</p> <p>12. Chernatska O.M., Prystupa L.N., Fadieieva H.A., Liashenko A.V., Pogorielova O.S., Opolonska N.O. The chronic kidney disease risk analysis in patients with arterial hypertension and coexistent hyperuricemia // <i>Wiadomości Lekarskie</i>. – 2021. – Volume LXXIV, Issue 5, May. – P. 1196-1199. DOI: 10.36740/WLek202105127</p>
<p>Патенти:</p>	<p>1. Моїсеєнко І.О., Приступа Л.Н. “Спосіб прогнозування розвитку артеріальної гіпертензії (АГ)”. Патент на корисну модель UA № 114431 У Україна МПК А61В 10/00, С12Н 15/00, заявка № u 2016 09075 від 29.08.2016. Опубл. 10.03.2017, бюлетень № 5.</p> <p>2. Моїсеєнко І.О., Приступа Л.Н. “Спосіб прогнозування перебігу артеріальної гіпертензії”. Патент на корисну модель UA № 118591 У Україна МПК G01N 33/50 (2006.01), заявка № u 2017 02851 від 27.03.2017. Опубл. 10.08.2017, бюлетень № 15.</p> <p>3. Бондаркова А.М., Приступа Л.Н., Кмита В.В., Чередніченко Н.А. “Спосіб прогнозування неконтрольованого перебігу бронхіальної астми”. Патент на корисну модель UA № 119475 У Україна МПК G01N 33/50 (2006.01), заявка № u 2017 03564 від 12.04.2017. Опубл. 25.09.2017, бюлетень № 18.</p>

	<p>4. Бондаркова А.М., Приступа Л.Н., Кмита В.В., Чередніченко Н.А. “Спосіб лікування бронхіальної астми”. Патент на корисну модель UA № 120096 U Україна МПК G01N 33/50 (2006.01), заявка № u 2017 03578 від 12.04.2017. Опубл. 25.10.2017, бюлетень № 20.</p> <p>5. Кучма Н.Г., Приступа Л.Н., Орловський В.Ф. “Спосіб корекції гіпергомоцистеїнемії у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки”. Патент на корисну модель UA № 120386 U Україна МПК (2017.01) G01N 33/50 (2006.01) A61K 31/714 (2006.01) A61P 1/00, заявка № u 2017 05274 від 29.05.2017. Опубл. 25.10.2017, бюлетень № 20.</p> <p>6. Кучма Н.Г., Приступа Л.Н., Орловський В.Ф. “Спосіб прогнозування розвитку неалкогольного стеатогепатиту у пацієнтів з неалкогольним стеатозом печінки”. Патент на корисну модель UA № 120387 U Україна МПК G01N 33/50 (2006.01), заявка № u 2017 05275 від 29.05.2017. Опубл. 25.10.2017, бюлетень № 20.</p> <p>7. Савченко О.В., Приступа Л.Н. “Спосіб прогнозування розвитку ішемічної хвороби серця у хворих на ревматоїдний артрит”. Патент на корисну модель UA № 122754 U Україна МПК G01N 33/53 (2006.01), заявка № u 2017 07705 від 21.07.2017. Опубл. 25.01.2018, бюлетень № 2.</p> <p>8. Приступа Л.Н., Ковчун А.В., Кмита В.В., Бондаркова А.М., Кучма Н.Г., Дудченко І.О., Рудика О.М. “Спосіб диференціальної діагностики анемії у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень”. Патент на корисну модель UA № 127627 U Україна МПК G01N 33/50 (2006.01), заявка № u 2018 03131 від 26.03.2018. Опубл. 10.08.2018, бюлетень № 15.</p> <p>9. Приступа Л.Н., Грек А.В., Кіріченко Н.М., Орловський О.В., Марцovenко І.М., Бернацький А.В. “Спосіб лікування хворих на ішемічну хворобу серця після перенесеного гострого коронарного синдрому із гіпергомоцистеїнемією”. Патент на корисну модель UA № 131951 U Україна МПК (2018.01) A61K 31/00 A61P 9/10 (2006.01), заявка № u 201807897 від 17.07.2018. Опубл. 11.02.2019, бюлетень № 3.</p> <p>10. Ковчун А. В., Приступа Л. Н., Качковська В.В., Швачко Д. В., Дада С., Приступа Л. Н. «Спосіб лікування анемії хронічного запалення у хворих на хронічне обструктивне захворювання легень.» Патент на корисну модель UA № 143848 U Україна МПК G01N 33/50 (2006.01), заявка № u 2020 02068 від 27.03.2020. Опубл. 10.08.2020, бюлетень № 15.</p>
<p>Підготовка наукових кадрів:</p>	<p>Керівництво здобувачами (доктор наук):</p> <p>1. Атаман Юрій Олександрович «Роль запальних та місцевих механізмів у розвитку артеріосклерозу Менкеберга» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук, спеціальність 14.03.04 – патологічна фізіологія (ДД № 002782 від 21 листопада 2013 р., ДЗ "Луганський державний медичний університет" МОЗ України.</p> <p>Керівництво здобувачами (кандидат наук):</p>

1. Фадеева Ганна Анатоліївна «Клініко-патогенетичне обґрунтування модифікації лікування хворих на бронхіальну астму, асоційовану з вісцеральним ожирінням» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, спеціальність 14.01.27 – пульмонологія (ДК № 063449 від 23 лютого 2011 р., Державна установа “Національний інститут фтизіатрії і пульмонології імені Ф. Г. Яновського Академії медичних наук України”).
2. Циганкова Тетяна Іванівна «Системне запалення при хронічному обструктивному захворюванні легень та можливості його фармакотерапевтичного контролю статинами» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, спеціальність 14.01.27 – пульмонологія (травень 2011, "Науково-дослідний інститут фізичних методів лікування і медичної кліматології імені І. М. Сеченова", Кримська республіканська установа).
3. Опімах Олександр Іванович «Запальні механізми взаємозв'язку та можливості їх корекції при асоціації ожиріння та остеоартрозу» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, спеціальність 14.01.02 – Внутрішні хвороби (грудень 2011, Запорізький державний медичний університет (Запоріжжя)).
4. Дудченко Ірина Олександрівна «Клінічна значимість поліморфізму генів β 1-адренорецепторів та α субодиниці G-білка у хворих на артеріальну гіпертензію, поєднану з аліментарним ожирінням» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, спеціальність 14.01.02 – Внутрішні хвороби (ДК № 031070 від 29 вересня 2015 р., Національний медичний університет імені О.О. Богомольця МОЗ України).
5. Моїсеєнко Ірина Олегівна «Оптимізація лікування дисліпідемії у хворих на артеріальну гіпертензію із ожирінням залежно від C825T поліморфізму гена β 3 субодиниці G-білка» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, спеціальність 14.01.02 – Внутрішні хвороби (ДК № 039499 від 13 грудня 2016р., Державний заклад “Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України”).
6. Псарьова Олена Вячеславівна «Оптимізація гіполіпідемічної терапії у хворих на ішемічну хворобу серця з ожирінням залежно від генотипу за поліморфізмом гена аполіпопротеїну E» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, спеціальність 14.01.02 – Внутрішні хвороби (ДК № 040569 від 28 лютого 2017 р., Державний вищий навчальний заклад “Івано-Франківський національний медичний університет” МОЗ України).
7. Бондаркова Анна Миколаївна «Ведення хворих на бронхіальну астму залежно від GLN27GLU-поліморфізму гена β 2-

	<p>адренорецепторів» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, спеціальність 14.01.27 – Пульмонологія (ДК № 051717 від 23 квітня 2019 р., Державна установа “Національний інститут фізичної реабілітації і пульмонології імені Ф.Г. Яновського НАМН України”)</p> <p>8. Савченко Оксана Володимирівна «Оптимізація лікування дисліпідемії у хворих на ревматоїдний артрит» на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, спеціальність 14.01.02 – Внутрішні хвороби (ДК № 052471 від 20 червня 2019 р., Державний вищий навчальний заклад “Івано-Франківський національний медичний університет” МОЗ України).</p>
<p>Інша професійна активність:</p>	<p>1. Лікувально-діагностична робота на базі КНП СОР «СОКЛ», університетської клініки СумДУ. Лікар-терапевт вищої категорії. Стаж роботи 33 роки.</p>